



LIETUVOS ŽEMĖS ŪKIO BENDROVIŲ ASOCIACIJA

Lietuvos Respublikos Seimo
Kaimo reikalų komitetui

2017-09-18 Nr. 5-2529

DĖL ŽEMĖS ŪKIO PASKIRTIES ŽEMĖS ĮSIGIJIMO ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

LR Seimo Kaimo reikalų komitete ir Seimo sudarytoje darbo grupėje toliau svarstomas Žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas. Jau esame teikę savo siūlymus, tačiau atsižvelgdami į svarstymų eigą, teikiame pasiūlymus bei apsvarstę įstatymo projektą asociacijos prezidiumo posėdyje, papildomai teikiame pasiūlymus:

1. Kategoriškai nepritariame svarstymams atsisakyti skatinti gyvulininkystės plėtrą. Nuosekliai siūlėme ir siūlome diegti ir taikyti galimai daugiau priemonių, kurios skatintų gyvulininkystės plėtrą. Vien galvijų skaičius nuo 2005 m. iki 2017 m. sumažėjo nuo 969 tūkst.vnt. iki 692 tūkst.vnt. (29 proc.), o karvių - nuo 456 tūkst. iki 285 tūkst.vnt. (38 proc.). Papildomai įvertinome žemės ūkio bendrovių indėlį į gyvulininkystės plėtrą. Jose nuo 2014 m. galvijų ir karvių skaičius padidėjo nuo 161 tūkst. iki 173 tūkst., kai kituose ūkiuose sumažėjo nuo 859 tūkst. iki 812 tūkst. Tai gi akivaizdu, kad žemės ūkio bendrovės palaipsniui didina gyvulių skaičių. Be to, investicijos planuojamos bent 10-15 metų į priekį, todėl bet koks staigus taisyklių kaitaliojimas gali priversti ūkius atsisakyti ilgalaikių investicijų į gyvulininkystę, o jau pradėtas investicijas pavesti niekinėmis. Prarandamas pasitikėjimas valdžia. Gyvulininkystės plėtra yra ne vien šios Vyriausybės, bet ir buvusių, ir, manome, būsimų vyriausybių prioritetinė nuostata.
Siūlymas: Atsižvelgdami į tai, pritariame Įstatymo projekto 3 straipsnio 2 dalies nuostatoms dėl gyvulininkystės plėtros. Taip pat siūlome šiame straipsnyje vietoj žodžio „įsigytos“ rašyti „įsigyjamos“.
2. Nepritariame siūlymams nustatyti pirmumą jauniems ūkininkams palyginus su kitais žemės ūkio produkcijos gamintojais. Ši nuostata turi aiškų diskriminavimą dėl verslo formos bei konkurencijos ribojimo. Konstitucinis Teismas jau dėl šio įstatymo yra konstatavęs, kad įstatymas saugo konkurencijos laisvę bei kiekvienas gali laisvai pasirinkti verslą, todėl negalima diskriminacija dėl verslo formos. Taip pat pažymime, kad reikalavimas būti registruotam tos savivaldybės teritorijoje pažeidžia pagrindines ES laisves, tai yra laisvą asmenų judėjimą ir laisvą paslaugų judėjimą. Be šių esminių teisinių pažeidimų, manome, kad toks išskirtinumas skatins papildomai „sofos ūkininkų“ atsiradimą, dirbtinį ūkio skaldymą bei ribos sąžiningą konkurenciją. Be to, ES reglamentas Nr. 1307/2013 numato, kad juridinio asmens akcininkai (pajininkai), atitinkantys jaunojo ūkininko apibrėžimą, taip pat yra jaunieji ūkininkai.
Siūlymas: Siūlome Įstatymo projekto 5 straipsnio 1 dalies 4 punkto atsisakyti arba įrašyti papildomai „juridiniai asmenys, atitinkantys jaunojo ūkininko statusą“, arba 4 ir 5 punktus apjungti, įrašant ir juridinių asmenų kategoriją.

LITHUANIAN ASSOCIATION OF AGRICULTURAL COMPANIES

Kodas 110055327

Tilto g. 35-6,

LT-01101 Vilnius

Tel.: (8-5) 2122248

Tel.: (8-5) 2127688

Faks.: (8-5) 2127696

El. paštas info@lzuba.lt

<http://www.lzuba.lt>

Atsiskaitomoji sąskaita LT334010042400033443

AB DnB bankas

Banko kodas 40100

3. Žemės ūkio bendrovės didžiąja dalimi naudojasi kitų asmenų nuosavybės teise valdoma žemės ūkio paskirties žeme, mokėdamos nuompinigius pagal nuomos sutartis. Iš viso Lietuvoje iš privačių asmenų yra nuomojama 675 tūkst. ha žemės (136000 sutarčių) bei 254 tūkst. ha naudojama panaudos pagrindais (64000 sutarčių). Dalis sutarčių sudaroma kiekvienam sezonui atskirai, nuolat keičiamos ir panašiai. Žemės savininkas diktuoja nuomos sąlygas, piktnaudžiauja tuo, vengiama mokėti mokesčius. Nuosekliai laikomės pozicijos, kad žemės ūkio gamyba turi būti paremta racionalios žemėnaudos ir ilgalaikės žemės ūkio gamybos principais, o žemės naudotojai turi siekti ilgalaikio žemės naudojimo.

Siūlymas: Nesuteikti pirmumo žemės įgijėjams, kurie žemę nuomoja pagal panaudos sutartis.

4. Kategoriškai nepritariame siūlymams keisti juridinių asmenų susiejimo sąvokas. Per laikotarpį nuo 2014 m. iki 2017 m. Lietuvoje privačios žemės ūkio paskirties žemės padidėjo nuo 3,39 mln. ha iki 3,49 mln. ha arba 100 tūkst. ha. Atitinkamai juridinių asmenų nuosavybės teise valdomas žemės ūkio paskirties žemės plotas padidėjo nuo 206 tūkst. ha iki 226 tūkst. ha arba tik 20 tūkst. ha (tai lėmė naudojamos žemės įsigijimas iš valstybės), t. y. tik 6 proc. nuo visos privačios žemės. Ši informacija rodo, kad juridiniai asmenys iš esmės beveik neinvestuoja į žemės įsigijimą, jų turimas žemės ūkio paskirties žemės plotas iš esmės nekinta.

Tačiau dalis siūlymų griežtinti juridinių asmenų kontrolę yra nukreipti siekiant administracinėmis priemonėmis žlugdyti žemės ūkio bendroves bei stabdyti jų vykdomas investicijas.

Be to, pažymėtina, kad nurodytas reikalavimas yra neįgyvendinamas, nes didysis akcininkas tiesiog gali neteikti informacijos apie valdomą žemės kiekį, juridinis asmuo gali būti registruotas kitose valstybėse, juridinio asmens akcijomis gali būti prekiaujama atviroje rinkoje ir pan.

Todėl nepritariame jokiems griežtinimams, kurie siūlomi taikyti žemės ūkio bendrovėms, nes tai tik didins biurokratinę naštą, brangis žemės ūkio gamybą bei stabdys investicijas.

5. Pakartotinai prašome įvertinti dirbtinį ūkių skaldymą.

ES politika griežtai riboja ūkių skaldymą bei kitus dirbtinius darinius, kurie siekia pasinaudoti ES paramos priemonėmis. Manome, kad analogiškos nuostatos aktyviai turėtų būti taikomos ir žemės įsigijimui. Žemės ūkio bendrovėms tai jau taikoma ir šiuo metu, tačiau fiziniams asmenims tai netaikoma. Tai reiškia, kad jei tėvai ir vaikai vykdo bendrą žemės ūkio gamybą, tai jie turėtų būti laikomi susijusiu asmeniu ir jiems atitinkamai būtų taikomos šio įstatymo nuostatos.

Siūlymas: siūlome griežtinti fizinių asmenų susiejimą, Įstatymo projekto 3 straipsnio 3 dalyje išbraukiant žodį „nepilnamečiai“, bei papildant nuostata „jeigu jie vykdo bendrą ūkinę veiklą, kurios apimtį nustato žemės ūkio ministras“.

6. **Siūlome** Įstatymo projekte numatyti nuostatą, leidžiančią įsigyti žemę ūkiams (turintiems jos daugiau nei 500 ha) arčiau gamybinių pastatų, su įsipareigojimu 3 metų laikotarpyje parduoti labiausiai nutolusius plotus.

Pagarbiai
Generalinis direktorius

Jonas Sviderskis